

Ideje Bečkog kruga između filozofskih koncepata i povijesnoga konteksta

Kardum, Marko

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:111:695605>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies](#)

Ideje *Bečkog kruga* između filozofskih koncepata i povijesnog konteksta

Marko Kardum

Prosinac 2022

Povijest i filozofija povezane su konceptima povijesnosti filozofije te filozofičnošću povijesti. No povijest i filozofija se nadopunjuju i preklapaju i u samom predmetu, ali pokazuju i metodološki sukob. Metodološki je sukob središte imao oko odgovarajućih uloga onoga općeg i posebnog u svakoj disciplini. No oživljavanje narativizma u povijesti, zajedno s trendom oslanjanja na studije slučaja u filozofiji ponovo vodi do metodološkog sukoba. Sve dok se suvremena filozofija oslanja na povijesnu metodologiju u konstruiranju svojih studija slučaja, podvrgava se paradoksalnoj situaciji: što je bolja povijest, to je filozofija gora.

Naravno, veza intelektualne povijesti i povijesti filozofije ne može se tumačiti samo kao historiografska aktivnost. Intelektualna povijest može uključivati rekonstrukciju filozofskih argumenata zabilježenih u filozofskim tekstovima. Utoliko intelektualna povijest može imati sličnosti s filozofijom, posebice s poviješću filozofije. Ali intelektualna povijest ostaje bitno različita od filozofije. Filozofi često teže zanemarivanju povijesnog i/ili kulturnog konteksta kako bi se koncentrirali isključivo na unutarnju koherentnost filozofskih argumenata. U tom je smislu zadatak intelektualnih povjesničara razumijevanje konteksta pojavljivanja pojedinih misli i argumenata, a ne sama njihova filozofska evaluacija; intelektualni povjesničari iz perspektive filozofa uglavnom žele razumjeti, a ne braniti ili pobijati neki intelektualni problem, argument ili perspektivu, a što ih stoga naspram filozofa čini skepticima glede zamišljene i idealizirane dekontekstualizirane evaluacije.

I filozofi se mogu pozivati na povijesno-kontekstualna pitanja kada tumače zašto je netko mislio na određeni način. Iz toga bi, dakle, trebalo proizaći da je razlika između filozofije i intelektualne povijesti samo u stupnju, a ne i u vrsti. Ova će se tvrdnja ispitati na temelju nekih od najpoznatijih ideja i argumenata u povijesti filozofije s posebnim naglaskom na ideje tzv. *Bečkog kruga*.